

H4A כ KAF JA ל LAMED (kirjaimet)

(päivitelty 20.1.2024)

H4 HEPREA KIELIOPPI <https://gen.fi/h4.html>

H4A KIRJAIMET <https://gen.fi/h4a.html>

H4A כ kaf ja ל lamed (kirjaimet)

<https://gen.fi/h4a-11-kaf.html>

SISÄLLYSLUETTELO

0. Dokumentteja
1. כ kaf
2. Kamnapets-loppukirjaimet
3. ל lamed
4. Sanakokeen sanat (13)

0. DOKUMENTTEJA

H Heprea, sivukartta

<https://gen.fi/h-sivukartta.html>

Academy of the Hebrew Language (Heprean kieliakatemia) (AHL)

<https://hebrew-academy.org.il/>

Klein, Ernest: A Comprehensive Etymological Dictionary
of the Hebrew Language. Macmillan 1987 (Klein)

https://www.sefaria.org/Klein_Dictionary?lang=bi

Liljeqvist, Matti: Vanhan testamentin hepreak ja aramean sanakirja.
Finn Lectura 2010 (MLH)

Mesila-sivusto (TV7)

<https://www.tv7.fi/mesila/>

Milon Even-Shoshan. Vol. 1–6. Hamilon Hechadash 2003 (EShM)

1. כ KAF

- gematrinen lukuarvo 20, paikkalukuarvo 11

כ"ף כ"ף

fem. (pausa) PBH kaf-kirjain "kämmen, koura"

כף כף

kaf fem. (193x) kämmen, koura, jalkapohja, lusikka, kauha "taipuva"

ככף.

H9 ככף kafaf (4x) taivuttaa, painaa maahan (verbi)

כ k

- dagesh- eli korostuspiste osoittaa umpiäänteen eli eksplosiivisen (räjähtävän) ääntämisen: "pommi, joka räjäyttää kirjaimen"

כ ch [k]

- hankaava eli frikatiivinen ääntämys, nykyisin sama äänne kuin

ח chet

כ kaf

ב bet

כ chaf

ב vet

(6)

כבוד

kavod mask. kunnia, kirkkaus, rikkaus "painavuus"

כָּבֵד

kaved

- 1. olla painava, raskas, kunnianarvoisa, kunnioitettu
H9 כָּבֵד kaved (113x) olla raskas, painava, kunnioitettu (verbitaul.)
<https://gen.fi/h9-kbd.html>
- 2. mask. maksa (painavin sisäelin)

כִּי

konj. koska, sillä, että

כּוֹכָב

kochav mask. tähti

- Bar Kochba (aram.) "tähten poika",
juutalainen messiaskandidaatti 130-1. jKr.

כֵּד

kad mask. kannu "kaadin"

.כֵּד

- H6E כֵּד kadad BH kipinöidä, polttaa uunissa (etymologia)
<https://gen.fi/h6e-kdd.html>

2. KAMNAPETS-LOPPUKIRJAIMET

כְּמוֹפִי"ץ כְּמוֹפִי"ץ

"kannapets" (tekninen muistisana)

סופי

sofi MH adj. "loppuinen", lopussa oleva, loppu-

כָּף סּוּפִית כּף סּוּפִית

fem. MH kaf sofit, loppu-kaf "loppuinen tai lopussa oleva kaf"

כ kaf

ך kaf sofit

ד dalet

ן nun sofit

כּ

כּ

- loppu-kafiin merkitään vokalisoidussa tekstissä aina joko ylösnostettu shva tai kamats

(7)

בְּךָ

becha be-prep. + suff. yks. 2. mask. sinussa, sinun kauttasi

בְּכָ

bach be-prep. + + suff. yks. 2. fem. sinussa, sinun kauttasi

אך

ach interj. & adv. mutta, vain, tosin, varmaan, todella

אך ורק

ach verak "vain ja ainoastaan"

אח

ach mask. veli "yhteen liittyvä"

כֹּכָה

kacha adv. BH näin, siten

כֹּךְ

kach adv. PBH näin, siten = כֹּכָה

כֹּכָה כֹּכָה.

Niin ja näin. Ei kovin hyvin.

30 ל LAMED

לָמַד לְמִידָה

fem. (pausa) PBH lamed-kirjain

לָמַד .

lamad oppia kivun kautta

- väline, joka tuottaa kipua ja opettaa:
opettajan keppi, häränajajan piikki (tutkain)
- autokoulun merkki: oppilas ratissa
- ainoa kirjain, joka menee rivin yli

אבגדהוזחטיכלמנסעפצקרשת

תְּלִמוּד

teosn. mask. (tav-nom.) Talmud "opetus"

(6)

הַלְלוּ יְהוָה!

Haleluja! Halleluja! "Ylistäkää Jahvea/Herraa!"

הלל .

H9 הלל halal (163x) kerskata, pi. ylistää, hif. loistaa (verbi)

הַלְלוּ יְהוָה \ הַלְלוּ-יְהוָה

Halelu Ja! BH Ylistäkää Jahvea/Herraa!

לַיְלָה

laila mask. (diftongisegol., lokat.) (227x) yö "kohti yötä" > Laila-nimi

לַיַל

lail mask. (diftongisegol.) (5x) yö = לַיְלָה

לַיְלֵיָא

leil^la aram. yö > Leila-nimi

הַבַּיְתָה

habaita (lokat.) kotiin

בַּבַּיִת

babait be-prep. + art. + yks. kotona "talossa"

[יְרוּשָׁלַיִם]

Jerushalaima paik. fem. (lokat.) Jerusalemiin

= לִירוּשָׁלַיִם I'rushalaim

טוֹב

tov adj. yks. mask. hyvä, Hyvä

(7)

טובה

tova adj. yks. fem.

לילה טוב!

Laila tov! Hyvää yötä!

לא

lo neg. ei

כן

ken adv. kyllä, niin, siten

דגל

degel mask. (i-segol.) lippu "korkealla oleva"

דגל כחול ולבן

degel kachol velavan mask. sinivalkoinen lippu

אוכל

ochel yks. mask. partis./prees. syövä

אכל.

H9 אכל achal (813x) syödä, kuluttaa (verbitaul.)
<https://gen.fi/h9-xkl.html>

הוא אוכל.

Hän (mask.) syö/on syömässä.

אוכלת

ochelet yks. fem. partis./prees. syövä

היא אוכלת.

Hän (fem.) on syömässä.

(7)

הולך

holech yks. mask. partis./prees. kävelevä, kulkeva

הלך.

H9 הלך halach (1549x) kulkea, kävellä, vaeltaa, mennä pois (verbitaul.)
<https://gen.fi/h9-hlk.html>

הַלְּכָה

fem. PBH juutalaisen elämäntavan kaikki säännöt, halakha, halacha, "miten kuljetaan juutalaisena elämän lävitse"

- Toora eli viisi Mooseksen kirjaa
- Talmud eli isien perinnäissäännöt
- rabbien opetukset

הוּא הוֹלֵךְ.

Hän (mask.) kävelee/on kävelemässä.

הוֹלֵכֶת

holechet yks. fem. partis./prees. kävelevä, kulkeva

הִיא הוֹלֵכֶת.

Hän (fem.) kävelee/on kävelemässä.

חֲלָה

chala fem. "lävistysleipä"

- 1. (15x) leipä, kakku
- 2. sapattileipä, halla-leipä, sapattipulla, **challah, twisted/braided egg bread**

חָלַל.

chalal v. (141x) lävistää, häpäistä, alentaa, maallistaa (Jumala), soittaa huilua (puhaltaa ilma kulkemaan soittimen läpi)

H9 חָלַל chalal (141x) olla lävistetty, pi. häpäistä, hif. aloittaa (verbi)

חַלִּיל

chalil mask. (kaatiil-nom.) (6x) huilu "jonka läpi ilma/ääni kulkee"

H3N Kaatiil-nomineja (adj., henkilön asemanimike, maanviljelysana)

<https://gen.fi/h3n-kaatiil-nomineja.html>

4. SANAKOKEEN SANAT (13)

(6)

כָּבוֹד

kavod mask. kunnia, kirkkaus, rikkaus "painavuus"

כִּי

ki konj. koska, sillä, että

כּוֹכַב

kochav mask. tähti

כַּד

kad mask. kannu "kaadin"

כָּךְ

kach adv. NH näin, siten, niin

הַלְלוּ־יָהּ!

Haleluja! Halleluja!

(7)

לַיְלָה

laila mask. (diftongisegol., lokat.) yö "kohti yötä"

לַיְלָה טוֹב!

Hyvää yötä!

לֹא

lo neg. ei

דָּגֵל

degel mask. (i-segol.) lippu "korkealla oleva"

אוֹכֵל

ochel yks. mask. partis./prees. syövä

הוֹלֵךְ

holech yks. mask. partis./prees. kävelevä, kulkeva

חֲלָה

chala fem. "lävistysleipä"

- 1. (15x) leipä, kakku
- 2. sapattileipä, halla-leipä, sapattipulla,
challah, twisted/braided egg bread